

Bilag 9.

Indsatsbehov for kvælstof og fosfor

**Februar
2021**

Ifølge vandrammedirektivet skal der opnås god økologisk tilstand i de danske søer og kystvande senest i 2027. Reduceret udledning af kvælstof og fosfor spiller en afgørende rolle i forhold til at nå i mål.

For store tilførsler af næringsstoffer vurderes at være den væsentligste årsag til den forringede tilstand i kystvande. Således er det primært kvælstof, der skal begrænses for at reducere mængden af alger og forbedre lysforhold i kystvande. For søer er det primært fosfortilførslen, der er afgørende for tilstanden. Generelt er det kun ca. 5% af de danske kystvande, der er i god økologisk tilstand. Tilsvarende er mere en halvdelen af de målsatte søer i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2027.

Foreløbige opgørelser af indsatsbehov viser, at der fortsat er et betydeligt behov for at reducere især kvælstof til kystvande. Indsatsen synes i visse tilfælde at kunne understøttes ved også at reducere fosfor. Der vurderes foreløbigt at være et indsatsbehov af størrelsesordenen 15.000 tons kvælstof inden 2027. Med henblik på at opnå en forbedret tilstand i søer forventes fosforindsatsen fortsat at være ca. 100 tons fosfor, som også var tilfældet i vandområdeplan 2015-2020.

Indsatsbehovet beregnes ud fra tre faglige elementer:

1. Statusbelastning (Nuværende næringsstofudledning)
2. Baseline 2027 (Forventet ændring i udledning frem til 2027, uden yderligere politiske tiltag)
3. Målbekastning (Udledning af næringsstoffer forenelig med god tilstand).

Statusbelastningen er med andre ord et udtryk for, hvor vi er. Baseline et udtryk for, hvor vi er på vej hen og målbekastningen er et udtryk for, hvor vi skal hen. Den forskel, der er mellem baseline 2027 og målbekastningen, er den mængde næringsstoffer som aktivt skal reduceres, hvis der skal opnås god tilstand i vandmiljøet. Denne størrelse kaldes indsatsbehovet. Indsatsbehovet opgøres på baggrund af beregninger gennemført af Aarhus Universitet, DTU og DHI. Input til beregningerne baseres på en bred vifte af metoder, som fx modelberegninger, målinger i vandmiljøet, fremskrivninger mm. Beregningerne med modellerne sammenholdes med de faktiske målinger i vandmiljøet.

For kvælstof udgør landbrugets dyrkningsbidrag cirka 70% af den landbaserede tilførsel, punktkilder som fx renseanlæg udgør cirka 10% og baggrundsbidraget er cirka 20%. For fosfortilførslen til kystvande udgør punktkilder cirka 30% og den diffuse belastning (primært landbrug) udgør 70%.

Der vil til vandområdeplanerne 2021-2027 blive opgjort et endeligt kvælstofindsatsbehov fordelt på oplandene til de marine vandområder. Der vil også blive opgjort et indsatsbehov for fosfor.